

Yliopistokirjastot ja vastuullinen metriikka

Julkaisumetriikkaverkoston tapaaminen 5.11.2020
Anne Lehto, Tiedekirjasto Tritonia, Vaasan yliopisto
FUN – Yliopistokirjastojen verkosto, pj
Anne.lehto@tritoniam.fi

[This work is licensed under CC BY 4.0.](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Lähtökohta

- A. ESOF2020 syyskuussa, paneeli, pj. Helen Sitar/EMBO, DORA Europe
- B. Oman toiminnan kehittäminen ->
 - Mikä on yliopistokirjastojen rooli vastuullisen metriikan edistämässä?
 - Tiedonhankinta:
 - Keskustelut ja sähköpostikysely yliopistokirjastoille elokuussa 2020, "vastausprosentti" 13/14

Yliopistokirjastot ja (biblio)metriikka

1. Asiantuntija yliopiston metriikkaprosesseissa

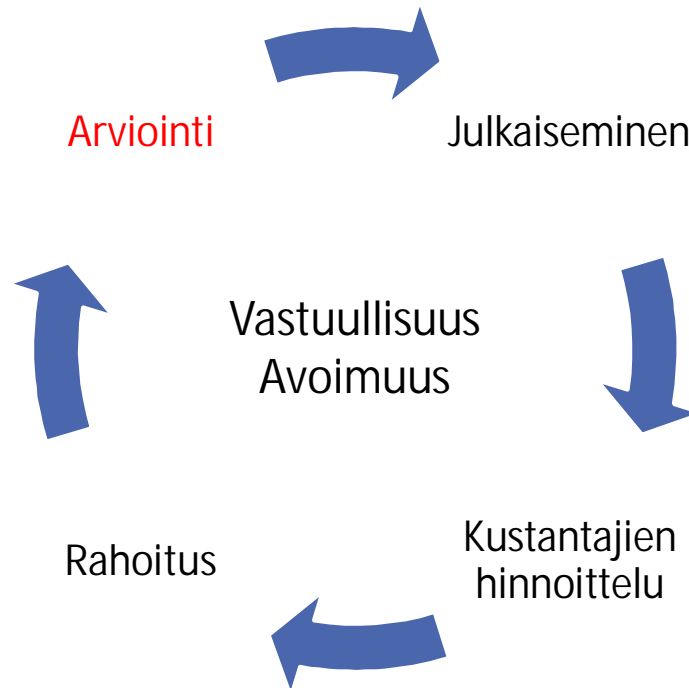
- säännölliset raportoinnit & ad hoc –toimeksiannot
- yliopiston johdolle, yksiköille, ryhmille, (yksittäisille tutkijoille)
- metriikat RAE-arviointeihin

2. Kouluttaja

- tohtorikouluille
- yliopistoyhteisölle

3. Oppaiden ja ohjeiden tarjoaja (LibGuides)

Yliopistokirjastot: laajempi näkökulma

Haasteet metriikan käytössä

Julkaisukäytäntöjen erot eri aloilla, esim.

- Julkaisujen määrät, metriikan ylikorostuneisuus, viittausikkunat, tekijyys

Viittausindeksien puutteellinen kattavuus, esim.

- Kattavat vain osittain joitakin aloja (SSH)
- Muun kuin englanninkieliset julkaisut
- Open access / uudet julkaisut
- Konferenssijulkaisut
- Monitieteisyys

Resurssit, puoliautomatisoidut prosessit

Datametriikka käynnistysvaiheessa

Bibliometriikan toimeksiannot, neuvottelut, etiikka...

Osaamisen kehittäminen

Tiimit (isommat yliopistot)

- Yhteisöllinen oppiminen, keskustelut, kokeilut
- Kv-kehityksen seuraaminen, koulutukset ml. CWTS, työryhmät

Yksittäiset asiantuntijat (pienemmät yliopistot)

- Kansallisten koulutustapahtumien ja työryhmien merkitys korostuu

* * * *

-> Säännöllistä yhteyttä korkeakoulujen asiantuntijoiden kesken pidetään tärkeänä ja toivotaan edelleen kehitettävän (koulutus, seminaarit, yhteistyö)

Yliopistokirjastot ja vastuullinen metriikka

[DORA declaration](#) (yliopistokirjastot (S. Nykyri): käännös suomeksi)

[Leiden Manifesto](#) (yliopistokirjastot: käännös suomeksi ja ruotsiksi)

TSV:n kansallinen suositus [Tutkijanarvioinnin hyvät käytänteet](#) (sis. vastuullisen metriikan suositukset)

- Kirjaston rooli: Edelläkävijä, mukana laatimassa kansallisia suosituksia
- Yleisin rooli: neuvonta, informaatio-ohjaus
 - Viestintä vastuullisen metriikan julistuksista ja ohjeista
 - Tapaamiset ja keskustelut tutkijoiden, hallinnon ja muiden sidosryhmien kanssa
- Hyvät käytännöt/ lessons learned?
 - Julistukset/suosituksset tukevat implementointia paikallisella tasolla
 - Vastuullisen arvioinnin suositukset osana eettistä päätöksentekoa, jonka periaatteita käydään läpi toimeksiantokeskusteluissa. Kirjasto tuo selkeästi esiin, että on myös omassa työskentelyssään sitoutunut tutkijan arvioinnin vastuullisiin periaatteisiin
 - Tutkimusrahoittajien vaatimukset/kannustimet keskeisiä muutosajureita, mutta eivät yksin riitä

Yliopistokirjastot ja vastuullinen metriikka

1. Asiantuntija yliopiston metriikkaprosesseissa

2. Kouluttaja

- Tohtorikouluille, myös perustutkintovaiheessa
- yliopistoyhteisölle (esim. HY: verkkokurssi koko yliopistoyhteisölle)

3. Oppaiden ja ohjeiden tarjoaja (LibGuides)

Yliopistokirjastot ja vastuullinen metriikka

1. Välitä tietoa suosituksista kirjaston ohjeissa, esim. LibGuides-oppaissa
2. Kouluta tulevaisuuden tutkijoita (tohtoriopiskelijat ym.)
3. Tee yhteistyötä ja verkostoidu muiden sidosryhmien kanssa ja tuo esiin vastuullisen metriikan ja kirjaston näkökulmaa tutkimuksen arvioinnin vastuullisuuteen ja monimuotoisuuteen.
4. Jatka keskustelua kaikilla tasoilla
5. Kouluttaudu, kehitä jatkuvasti osaamistasi: esim. kansalliset bibliometriikan seminaarit, viimeksi syyskuussa aiheena julkaisutoiminnan monimuotoisuus.